

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 41 (1534) 1986 m. spalio 16 d.

Melbourne

XXXI METAI

Gera dovana Lietuvai - radijo informacija

RADIJO DARBUOTOJO BR. RAILOS NAUJĄ KNYGĄ SUTINKANT

Jau ne vieną kartą esame rašę, kad okupuotosios Lietuvos lietuviai (jų pagrindžio spaudos ir pasakojimų duomenimis), didžiausiais išėivijos savo kraštui atliktais darbais laiko 37 tomų Lietuvių Enciklopedijos išleidimą ir kasdieninę informaciją Lietuvai radijo bangomis. Išėivijos politiniai žygiai Lietuvos laisvinimo reikalui esą mažai tejaučiami, o kartais ir nejaučiami, nors tai dar nereiškia, kad ir jų nereiktų vertinti.

Taigi labai svarbu pateikti tautai, kuri neturi žmoniškos informacijos, gerą šios srities "kasdieninę duoną". Ją pateikia Amerikos Balso, Laisvės - Laisvosios Europos ir Vatikano radijo stotys. Kad ir nelietuvių jos išlaikomos, į savo žinių paruošimo kolektyvus yra sutraukusios pakankamai gerus intelektualus bei pranešėjus. Vienas iš tokių radijo darbuotojų — talkininkų yra Bronys Raila, nuo 1974 m. kalbą į Lietuvą "Laisvės" - "Laisvosios Europos" radijo bangomis. Tai ne eilinis žurnalistas, kaip daugelis mūsų: specialus radijo žurnalistas, rašytojas (beletristas, poetas), daugelio knygų bei straipsnių autorius. Pui kus publicistas, kokių daugiau kaip ir neturime.

Bet radijo darbuotojo darbų likimas yra dar nedėkingesnis kaip žurnalisto. Jų amžius neilgas, nors poveikis ilgesnis. Radijo darbuotojų kalbų nelieka nė laikraščių komplektuose. Todėl daugelio laikraštinių bei radijo darbuotojų vardus mes jau esame pamiršę, nebent jie Liet. Enciklopedijoje yra įrašyti, dėl kurių kitų savo nuopelnų.

Br. Raila visais požiūriais išimtis. Jo gausūs ir išsamūs žurnalistiniai rašiniai įvairiomis temomis, parašyti pradedant 1960 m., buvo paties autoriaus surinkti, per redaguoti ir išleisti trylika knygų. Paskutinės jų trys "Vaivos ryškė", "Kitokios Lietuvos ilgesys" ir paskutinė "Tave mylėti tegalima iš tolo", skirtos jo radijo žurnalistikai, arba "prakalbos į Lietuvą". Jose paskelbta iš viso 316 jo kalbų, kurių tikslas, pasak jo paties žodžius, padėti tautai nelaisvėje gintis: "Nuo Kremliui ir Maskvai ištikimų mūsų komunistų politinės ir dvasinės okupacijos, 2. nuo Lietuvos valstybinės ir tautinės praeities klastojimų, 3. nuo melo potvynių, sovietizacijos, 4.

BRONIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

nuo tautinės atminties ir tautos idealų naikinimo" ir kt. (jo pokalbis "Dirvai"). Br. Raila ryžosi "atnaujinti saitus su senaisiais radijo klausytojais Lietuvoje. Dar labiau - statyti dvasinį tiltą su naujaisiais ir jaunaisiais, kurie jau atėjo tautos dabartin ir kurie lems jos ateitį". (Vaivos ryškė, 13 psl.).

Prakalbų Lietuvai temos labai įvairios. Jis pristato Lietuvai mūsų išėiviją ir jos darbus: literatūrą, meną, veikalus, svarbesnius renginius, suvažiavimus. Recenzuoja išleistas knygas ir pateikia jų svarbesnes mintis, veda pokalbius su žymesniais išėivijos kultūrininkais, rašytojais ir pan. Politinėje srityje - iškelia komunistinės sistemos neigiamas puses, kelia Lietuvos laisvės bylos bei nepriklausomybės reikalus.

Bronys Raila ne tik tai geras žurnalistas, bet ir puikus kalbėto-

jas. Bet norint kalbėti į Lietuvą, reikia gerai pažinti jos dabartinį gyvenimą. Norint polemizuoti su dabartinės Lietuvos vadeivomis bei rašėivomis, reikia žinoti, ką jie daro ir kaip jie Maskvos įsakymus vykdo. Šiam reikalui reikalingas didelis žinių apie okupuotąją Lietuvą sutelkimas bei surinkimas. Kaip žinoma, nei mūsų veiksniai, nei kuri nors politinė partija ar visuomeninė organizacija nėra įsteigusi institucijos, kuri sektų dabartinės Lietuvos gyvenimą, būtų surinkusi reikiamus duomenis, ką jau seniai yra atlikę kitų tautų išėiviai. Čia mums gražus pavyzdys broliai latviai, kurie gerai pažįsta bet kurio Latvijos kampo gyvenimą, gerai žino skaičiais, kiek ir kur gyvena rusų, ką jie veikia ir spėja, ką darys latvių tautos naikinimui. Mūsų siškis Br. Raila čia beveik vienai vienas: jis pats turi susirasti informacijos šaltinius, reikalingus faktus, skaičius, vardus, apsirūpinti dabar Lietuvoje išleidžiama periodine ir neperiodine, vieša ar pusiau slapta literatūra. Turi po ranka turėti reikiamus laikra-

(Nukelta į 2 psl.)

Iš Kauno dėkoja Popiežiui

Kauno ir Vilkaviškio vyskupijų apaštalinis administratorius arkivyskupas Liudas Povilonis Lietuvos tikinčiųjų vardu telegrama padėkojo popiežiui Jonui Pauliui II už jo padėrinantį žodį, kuriuo rugpiūčio 31-mą dieną visam katalikų pasauliui priminė Šiluvos šventovę ir jos maldininkus. Dėkoju Jūsų Šventenybei - rašo telegramoje arkivysk. Povilonis —

už prisiminimą 600 metų krikščionybės jubiliejaus Lietuvoje ir už maldas, kad šis jubiliejus pagilintų bei sustiprintų mūsų tikėjimą ir mūsų ištvermę. Prašau — baigia telegramą arkivyskupas — laiminti maldininkus, kurie gausiai lanko Šiluvos šventovę Švenčiausios Mergelės Marijos Gimimo šventės proga.

LRTV

ESTIJOJ SOVIETAI STATO NAUJĄ UOSTĄ

NAUJA RUSŲ BANGA UŽLIES ESTIJĄ

Iš Estijos Vakarų yra pasiekęs grupės estų mokslininkų atviras laiškas, kuriame reiškiamas didžiausias susirūpinimas dėl sovietinės valdžios sumanymo Muuga įlankoje, netoli Talino, statyti pramoninį uostą.

Jis bus ypač skiriamas tanklaviam naftai transportuoti. Estų mokslininkai pažymi, kad industrinis uostas sudarys naują ekologinį pavojų Estijai ir Baltijos jūrai, nes bus taršos versmė ir patarnaus estų nutautinimui, nes

uosto statybos pretekstu į Estiją bus siunčiami gausūs būriai darbininkų, kurie paprastai atvyksta su savo šeimomis ir krašte pastoviai įsikuria.

Rusų darbininkų įkurdinimu Pabaltijo kraštuose yra vykdomas kolonizavimas. Iškeldami kolonizacijos pavojų Estijai ir taršos pavojų Baltijos jūrai, estai mokslininkai kviečia Baltijos jūros baseino kraštus pasipriešinti naujo uosto prie Talino statybai.

LRTV

— Į VLIKo ruošiamą išvyką iš Amerikos į Laisvės demonstraciją Vienoje, ten vykstant Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencijai, jau iš Amerikos užsiregistravo 100 asmenų, o iš Vakarų Vokietijos su Vasario 16 gimnazijos mokiniais atvyks apie 60 asmenų, bus atstovų ir iš Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos. Iš Australijos atvyks Algis Taškūnas "Baltic News" redaktorius. Vienoje konferencijos metu spalio 27 - lapkričio 23 veiks Pasaulio Pabaltiečių Santalkos informacijos centras, kuriam vadovaus A. Klimaitis. Lapkričio 2 d. bus lietuviškos Mišios. Lapkričio 3 d. atvyksta lietuvių ekskursijos, vyks Pabaltiečių spaudos konferencija, vakare lietuvių menininkų koncertas. Lapkričio 4 d. bendra pabaltiečių demonstracija ir Ekumeninės pamaldos. Lapkričio 5 d. Politinis simpoziumas Pabaltijo valstybių klausimu. Lapkričio 6 d. ekskursijos vyksta namo.

— Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimas vyks Londone Russel viešbutyje lapkričio 7-9 dienomis. Bus iškilmingos pamaldos Londono lietuvių šv. Kazimiero bažnyčioje, kurios klebonas yra kun. Dr. Jonas Sakevičius, pamaldas atnašaus atvykęs vyskupas Antanas Deksnys. Bus ir banketas lietuvių sodyboje Headley Parke, maždaug apie 50 mylių į pietus nuo Londono.

— Britų Parlamento atstovės Edwin Corry iniciatyva liepos 18 d. Anglijos Parlamento terasoje buvo suruoštas Baltų Tarybos priėmimas, dalyvaujant apie 250 asmenų. Baltų Tarybos pirm. estė Nora Morley - Fletcher apžvelgė Pabaltijo valstybių militarizavimą, sovietų karines bazes, kurios tiesioginiai grasina visai Vakarų Europai.

— ELTA praneša, kad JAV sporto komentatoriai Maskvos žaidėse paminėjo, kad geriausias krepšininkui Saboniu buvo pasiūlyta du milijonai dolerių už metus žaisti krepšinį Amerikoje. Tik tie sporto komentatoriai nežinojo, kad Sabonis yra jaunas lietuvis iš Kauno, žaidžiantis sovietų rinktinėje.

— Australijos ministeriui pirmininkui Mr. Hawke viešoje kalboje išsitarus apie žmogaus teisių pažeidimus Sovietų Sąjungos Pabaltijo srityje, tuojau reagavo mūsų ALB Krašto valdyba ir nusiuntė laišką, kai Australija nepripažįsta Pabaltijo valstybių de jure aneksijos, kurią padarė Sovietų Sąjunga, tai minint žmogaus teisių pažeidimus būtų geriau minėti vardais, kur tas vyksta - Lietuvoje, Latvijoje ar Estijoje, o kolektyviai minint būtų sakoma Sovietų okupuotose Pabaltijo valstybėse. Į šį klausimą Krašto Valdybos vicepirmininkui Jurgiui Jonavičiui pranešė, kad šis prašymas yra gautas ir atkreiptas dėmesys.

— PEN klubas - Tarptautinė rašytojų organizacija rugsėjo mėnesį išplatino naują pasaulyje kalinamų, ištremtų, teismo nubaustų rašytojų, žurnalistų, pagrindžio spaudos darbuotojų sąrašą, išvardinti 349 asmenys, jų tarpe šie lietuviai: Liudas Dambrauskas, Gintautas Iešmantas, Vladas Lapienis, Viktoras Petkus, Vytautas Skuodis, Antanas Terleckas, Povilas Pečeliūnas ir Algirdas Statkevičius. Minimas ir Balys Gajauskas, kurio bylą šiuo metu tiria PEN klubo kalinamų rašytojų komitetas. Rašo, kad Vyt. Skuodį garbės nariu priėmė norvegų moterų PEN klubo skyrius, Viktorą Petkų - skotų skyrius, Antaną Terlecką net trys skyriai - Amerikos, Kanados ir Išeivių rašytojų, Algirdą Statkevičių - filipiniečių ir norvegų skyriai, Gintautą Iešmantą - neseniai priėmė garbės nariu Amerikiečių PEN klubų centras.

Arčiau, o Dieve, prie Tavęs

“Reikia visuomet melstis ir nepaliauti” - ragina Kristus apaštalus (Luko 18,1). — Kas moka melstis - tas moka gyventi (šv. Augustinas). — Ora et labora! — Melskis ir dirbk, - buvo amžiais kartojama ir įrašyta vienuolynų sienose. Evangelijoje randame, kad Kristus daug meldėsi - tai anksti iš ryto, tai net per visą naktį. “Budėkite ir melskitės!” — buvo Kristaus prašymas prieš artėjančią kančią, o kai apaštalai prašė išmokyti juos melstis, Kristus ištarė jiems savo gražiausią sukurtą maldą Tėve mūsų. Skaitykime šventųjų gyvenimą - ar galėtume atrasti tokį šventąjį, kuris nebūtų praktikavęs maldą.

O kaip su mūsų malda, gal kaip sako rašytojas Henry Beaurdeaux: “Skuba, bėga mūsų gyvenimas, kaip traukinys, kuriame nėra kada sustoti arba sukalbėti maldą”.

O kaip su mūsų išganymu? — ar manome, kad jį pasieksime be maldos? Esu, kaip kunigas, patyręs skaudžių momentų. Štai sunki liga, beveik mirtis. “Kada buvai išpažinties?” - Neatsimenu. Ar norėtum dabar atlikti išpažintį? — Kad jau nebemoku. Gal nori, štai rožančius. - Kad pamiršau kaip kalbėti. Bet aš Dievą tikiu, mano motina tai buvo pamaldi. — Ar tai ne tragiška?

Bet juk neužtenka Dievą tikėti, ar net jį pažinti, bet reikia Dievą mylėti, reikia su Dievu turėti nuolatinį ryšį. Tas ryšys yra gyvas, kai žmonės meldžiasi, kai stengiasi suprasti ir tikėjimo paslaptis. Tas žmogus, kuris net sakosi, kad myli Dievą, o užmiršta maldą - tik pats save apgauldinėja.

Vargšas šių dienų žmogus, nes jis nebeturi laiko maldai. Susirūpinusi ligoninės seselė taip dejuoja: “Anksčiau dar vis turėjau laiko melstis, bet šiandien jau ne!” Ji vis bėganti, perkrauta pareigomis, ji jau prie ribos savo jėgų. Nieko neliko sau - nė vienatvei, nė susikaupimui. Ji norėtų tylos, ji norėtų pažvelgti į savo sielos gilumas - jai visa darosi jau nepakeliamai sunku.

Šių dienų žmogui tikrai sunku surasti ramybės ar tylos valandėlę. Jis per daug apsuptas technikos reklaminio alaso. Jo namai pilni staigiančio rock radijo, TV programų, video kasečių, telefono skambėjimo. Jis neturi tylos valandėlės, kad galėtų pažvelgti į savo sielos gelmes, kurios ilgisi ramybės, kurios ilgisi tikros mal-

Rašo prelatas Petras Butkus, MBE

dos. Neveltui Kristus liepė: “Eikite į nuošalią vietą”.

Kai kas mano, kad tą dvasios ilgesį gali užpildyti meninės vertybės, kad žmogus išsigijęs meno paveikslų, muzikos plokštelių, pozicijos knygų - jau gyvena pilnutinį dvasinį gyvenimą. Be abejo,

ALB Krašto Valdybos informacija

Spalio 7 d. Australijos lietuvių, latvių ir estų Krašto valdybų bendrame posėdyje buvo aptarta pabaltiečių laikysena dėl Australijos vyriausybės vedamų tyrinėjimų tariamų nacių karo nusikaltėlių reikalu.

Nutarta koordinuoti pabaltiečių daromus pareiškimus šiuo reikalu, siunčiant Australijos žinių tarnybai bendrus memorandumus.

Nutarta pavesti Federalinei Baltų Tarybai Sydnėjuje palaikyti ryšį su Australijos valdžios pareigūnais ir Andrew Menzies, kad išvengus pabaltiečius neatstovaujančių pavienių asmenų ar organizacijų kontakto su valdžia, kurio metu be blogos valios gali būti padaryti pabaltiečių bendruomenėms nepriimtini pareiškimai.

GERA DOVANA LIETUVAI ...

(Atkelta iš 1 puslapio)

čius, knygas, kad galėtų tiksliai operuoti. Ir turi. Ir teikia teisingus faktus, tikslus skaičius.

Už tat ne be reikalo bolševikai ant Br. Railos pyksta ir jį niekina. Matyt, kad šis radijo žurnalistas pataiko “kur reikia”, gerai nujaučia silpnąsias to baisaus okupacinio režimo puses, pažįsta jų vadeivas, pagal kuriuos Raila “hitlerinės Amerikos žvalgybos talkininkas - samdinys, visiems laikams prisiderinęs prie dėdės Samo šnipų ir diversantų spalvų, užsidėjęs amerikinių imperialistų ja ničaro togą” ir pan. Toliau: “Br. Raila, primityvaus antikomunizmo apakintas, brutalaus antikomunizmo šmeižtų srautu teršia eterį”.

Bolševikų įstaigos trukdo įvairiais tarškais visų radijo stočių pranešimus, bet ypatingai “Laisvės” ir “Laisvosios Europos” radius, per kuriuos kalba ir Br. Raila. Vis dėlto daugybė mūsų tautiečių turi galimybę šių radijo stočių pranešimų klausytis ir už tat “ne bereikalo” taip labai jaudinasi komunistų vadeivos.

tos kultūrinės vertybės yra ir dvasinės, ir būtinės, jos praturtina žmogaus dvasią, jo intelektą, bet neužpildo širdies gelmių, neatsako į pačius svarbiausius klausimus ir palieka žmogų pusiauakely. Dar niekad pasaulyje kultūrinės vertybės nebuvo taip plačiai paskleistos, ir taip lengvai prieinamos, kaip šiandien, bet ar žmonija moraliniu požiūriu tapo geresnė? Ar jų siela tapo laimingesnė?

(Bus daugiau)

Įvykiai

● **Melbournas.** Prieš žydų šmeižtus, kaltinant lietuvius žydų skerdynėmis, australų spaudai pranešimą paruošė Melbourno Lietuvių Bendruomenės pirm. R. Šemetas su komisija ir išsiuntinėjo spaudai, kurio vertimą pateikiame šios savaitės TA Vedamuojau. Australų spauda kol kas neduoda lietuviams progos nusikratyti žydų mestais purvais.

● **Melbournas.** “The Age” X. 7 atspausdino savo bendradarbio Michael Barnard ištiesą studiją “Grėsminga nacių gaudymo pradžia”, nuo žydų šmeižtų gina pabaltiečius, ypač lietuvius, faktais įrodo, kaip žydai kaltina nesuradami kaltę įrodančių dokumentų, o Maskvos pateiktais “įrodymais” siekia pabėgusius iš sovietų užgrobtų kraštų diskredituoti, juos nudažant naciais, fašistais, išdavikais.

● **“The Australian”** X. 11 pateikė keletą straipsnių apie žydų vykdomas medžiokles įsivaizduotų nacių. Rev. Dallas Clarnet rašo, kad ukrainiečiai dar platesniu mastu buvo Stalino išžudyti, o kas tu nusikaltimų vykdytojus traukia į atsakomybę? Izraelio kareiviai nušlavė nuo žemės paviršiaus ištisus beginklių palestiniečių kaimus. Tai kas yra tikrieji nusikaltėliai? Jėzus sakė “Kas be nuodėmės, tegul pirmas meta akmenį”.

● **Melbournas.** Po savaitės žydų šmeižtų pradžios “The Age” leido pirmajai prabilti Vidai Vaitiekūnienei X. 13, kur ji rašo, kaip jos motina Lietuvoje karo metu išgelbėjo pora žydų ir pernai VIII. 15 Izraelio generalinis konsulas Amerikai New Yorke jos mirusios motinos Konstancijos Bražėnienės skirtą Medalį įteikė jos dukterims - jai pačiai ir jos sesutei. Buvo daug tūkstančių lietuvių, kurie gelbėjo žydus nuo nacių žudynių. Ji sujaudinta spaudoje žydų mestais purvais į lietuvius.

● **Londonas.** Anglijos konservatorių partijos metinėje konferencijoje Blackpool X. 10 ministerė pirm. Mrs. Thatcher pateikė savo krašto gynybos planą, siekiant bendradarbiavimo su JAV. Jos kalba užtruko 37 minutes, klausėsi 5.000 atstovų ir plojimais jos kalbą nutraukė 51 kartą, o baigus jai kalbėti plojo be sustojimo net devynias minutes! Visus giliai paveikė jos patriotinė kalba.

● **Anglijos** karalienė Elizabeth II su vyru princu Philip, užsienio reikalų ministru Sir Howe X. 12 atvyko į komunistų valdomą Kiniją 6 dienų vizitui sustiprinti diplomatinius, ekonominius ryšius, bet ją komunistai sutiko santūriai, tik iš patrankų paleido 21 salvę. Beveik tuo pačiu laiku atvyko ir Mr. Whitlam 10 dienų vizitui kaip Australijos — Kinijos Tarybos pirmininkas. Jį komunistai sutiko kaip savo draugą, nes tik Whitlamo dėka 1972 m. Australija užmezgė diplomatinius santykius su komunistine Kinija. Karalienė Elizabeth pakvietė Whitlamą į Britų ambasadą Pekine priėmimui.

● **Vašingtonas.** Amerikos Senato komitetas paskelbė raportą, kad Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pavaduotojas yra sovietų žvalgybos karininkas ir sovietai Jungtines Tautas naudoja savo žvalgybos platformai. Paskutiniaisiais metais tie šnipai padarė bilijonus nuostolių Amerikos gynybai. Net ir Amerikos ambasadoje Maskvoje buvo slapta įrašomas mašinos įdėti klausimo elektroniniai įtaisai.

“VARPO” KLUBAS

Varpo klubas šiandien turi tris poskyrius. Tolimos distancijos slopina lietuvišką ir sportišką veiklą. Prašyti tėvelių, kad 40 km atvežtų vaikus į treniruotes, nėra labai realu. Ne vien tik reikia atvežti į treniruotes, bet ir į rungtynes po vieną kartą į savaitę. Dėka gabių organizatorių buvo sukurti du nauji Varpo klubo poskyriai. Vyrų ir berniukų komandos Doncasteryje ir moterų komanda Bulleen rajone. Prie šio darbo daug prisidėjo Gabija Žiedienė, Šarūnas Žiedas.

Melbourno centrinis skyrius irgi nesnaudė, išplėtė komandų tinklą iki trijų berniukų komandų, dviejų vyrų ir vieną moterų komandą. Varpo klubas yra paskolinęs 3 varpiečius žaisti Vilko krepšinio komandoje.

Toks išsimėtymas nesudaro progos jaunimui pabendrauti. Jaučiai jautėsi, kad jie yra vieninteliai lietuviai krepšininkai Viktorijoje. Varpo valdyba, pasitarusi su Doncasterio ir Buleen treneriais, nutarė praveisti tarpklubinį krepšinio turnyrą. O pasiruošimo tokiam reikalui reikia. Sunku suvežti į būrį visus vienu kartu, kai įvairūs svarbūs parengimai bendruomenėje, šeštadienio lietuvių kalbos kursai ruošti abiturų egzaminams, gimimo dienos ir kiti parengimai.

Vieną sekmadienį, rugsėjo 28-tą, susirinko visos komandos, tėveliai, rėmėjai - sužaisti draugiškas rungtynes tarp savųjų. Pirmos rungtynės įvyko tarp moterų komandų. Rungtynės prasideda. A. Kristens — Tamošiūnaitė, vos piršto galiuku išmuša sviedinį iš centro. Greitais susimėtymais jau Doncaser prie Melbourno krepšio, bet R. Krumins sustabdo veržimąsi ir jau sviedinys kitame gale, kur D. Balnionytė pataiko į krepšį V.K.K.

(Bus daugiau)

Printed by “Tėviškės Aidai” 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St., Clayton, Vic. 3169.

T E V I Š K E S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TEVIŠKĖS AIDAI

GINTI TAUTOS GARBĘ!

Melbourno Lietuvių Bendruomenė nuliūdinta ir pažeista sensacingu pranešimu, nepagrįstai lietuvius kaltinant žiaurumais žydams Slobotkoj II pasaulinio karo pradžioje. Sudarytas įspūdis, kad lietuviai ne tik nekenė žydų, bet matydami nacių invaziją į savo kraštą, puolė vietinių žydų bendruomenes.

Tai pateikia klaidingą fikros padėties vaizdą. Faktas yra, kad žydai visai laimingai gyveno Lietuvoje išstisus šimtmečius. Lietuvos Nepriklausomybės laikais po I pasaulinio karo lietuviai žydų mažumai parodė tikrą toleranciją, tuo metu žydai sudarė 7,6% visų Lietuvos gyventojų. Žydai valdiškose tarnybose sudarė 20%, turėjo savo pasaulietines ir religines mokyklas ir visas teises ir privilegijas kaip ir visi kiti piliečiai.

Begėdiškas Molotovo - Ribentropo paktas tarp nacių Vokietijos ir Sovietų Sąjungos priartinio II pasaulinį karą ir Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą 1940 m. ir ją pilnai įjungė į savo imperiją. Užėmus Lietuvą, Sovietų Sąjunga griebėsi sistematiškai sunaikinti krašto politines ir kultūrinės institucijas. Kilus Sovietų Sąjungos ir Vokietijos karui, lietuviai jokiū būdu nieko negalėjo pasakyti dėl savo gyvenimo.

Vos prasidėjus karo veiksmams, už kelių dienų vokiečių armija jau turėjo pilną Lietuvos kontrolę. Bet koks lietuvių bandymas išlaikyti savo reikalų kontrolę buvo vokiečių civilinės valdžios užslopintas Berlyno įsakymu.

Po šturpios sovietų okupacijos patirties, lietuviai kentėjo mažiau žiaurią vokiečių spaudą. Tačiau vokiečiai dažnai bandė mobilizuoti lietuvius į nacių karo mašiną, bet lietuviai priešinosi ir mobilizacija visiškai nepasisekė. Joks lietuvių SS dalinys nebuvo sudarytas.

Nėra paneigiama, kad nebuvo kokių išsišokimų "atsiskaitymų" senų asmenišku sąskaitų prieš kai kuriuos žydus pirmomis karo dienomis tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos. Bet turėtų būti pabrėžta, kad lietuviai, kaip tauta, stipriai priešinosi nacių politikai dėl žydų naikavimo ir daug kartų lietuvių civiliniai ir religiniai vadai bandė sulaukyti žudymus.

Lietuvos žydų žudynes vykdė vokiečių S.D. (Sicherheitsdienst) daliniai, kurie veikė Berlyno įsakymu. Čia pažymėtina ir žydų organizacijų pripažinta, kad lietuviai savo pačių rizika priglaudė tūkstančius žydų ir juos išgelbėjo.

Jei pirmu žvilgsniu yra prieš asmenį įtariamas karo nusikaltimas, tai turėtų būti leista vykti tikram Vakarų įstatymų procesui. Jeigu rastas kaltas, turėtų būti nubaustas. Nelaimė, "The Herald" metė neteisingą murzlą visai Liet. Bendruomenei. Tikimės, kad nepasitvirtins raganų medžioklės pradžia. —R. Šemetas - Melbourne Liet. Bendruomenės Pirmininkas.

Svajonės keliauja Šiaurės Amerikon

Oi tas jaunimas, jaunimas ... Įkandin Svajonių ir Račkausko koncertų kelionei po Australiją sekė Los Angeles vyrų kvartetas. Dar nespėjus laikraščiuose perskaityti visus jų koncertų aprašus, "užpuolė" Telekrizė. Į tarpus jie ruošia minėjimus, skaito pasakaitas, rašo vaidinimus, groja orkestruose.

Ir štai, nejučiomis, mūsų mielos Melbourno Svajonės jau rengiasi aplankyti Jungtines Amerikos Valstybes ir Kanadą. Rengiasi pasakyti pasauliui, kad štai, tolimoje Australijoje, mes nesnaudžiame. Mes ne tik rengiame VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą, bet randame laiko ir lietuviškai dainai. Su ja Svajonės linkmino, guodė, drąsino Australijos lietuvius. Dabar jos kongreso mintį ir Australijos lietuvių meilę savo dainai perduos ir Šiaurės Amerikos lietuviams. Žinom, kad jie turi ten operą, turi ten ansamblius ir chorus, pradėtus dar Lietuvoje žinomų vadovų. Bet Svajonių jie neturi: tad mūsų mielos Virginija Bruožytė, Birutė Kymantienė ir Zita Prašmutaitė lapkričio pabaigoje pasileis kelionėn, kuri apims vienuolika Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados miestų.

Nebijo jos gilios žiemos - giedri daina jas apsaugos nuo šalčio, nebijo jos sniego - smagi šypsena ištirpys storiąsias ledą, nebijo jos tolumo kelio - Australijos lietuvių ilgesys jas stiprins esant toli nuo namų. Galim tik tikėtis, kad Amerikos lietuviai sutiks jas su išskėtomis rankomis, gausiai lankysis jų koncertuose, išgirs malonią jų dainą, supras jų tikslą: sužadinti Amerikos lietuvių jaunimo dėmesį 1987 metų pabaigoje Australijoje įvyksiančiam VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresui.

Bet kokia būtų kelionė, jei nebūtų išleistuvių. Lietuvoje, kai reikėdavo pas gimines nuvažiuoti šimtą kilometrų, pradėdavome rengtis bent porą mėnesių prieš. Artimi giminės vienas po kito atei

MELBOURNAS

LIETUVIŠKOJI KNYGA

Lietuvių kooperatinė kredito draugija Talka aukojo: \$ 500, O. Leščinskienė ir V. Pleškūnas po \$ 10. V. Alekna, V. Aniulis, Pr. Bartaška, Pr. Binkus, O. Duobienė, V. Mulokas, J. M. Venckai daug įvairių vertingų spausdinių. Jz. Kvietelaitis - "Lietuva lietuviams" 17-86.

Gauta: Vilniaus Valstybinio Dailės muziejaus leidiniai: "1957 Jubiliejinė dailės paroda", "1960 Respublikinė dailės paroda". Aukojo: J. Varkalis \$ 20, M. Verbylienė \$ 15 (a.a. Janinos Sikorskienės tragiškos mirties metines atminti). J. Normantas - lietuvių evangelikų reformatų žurnalą "Mūsų sparnai". Nuoširdi padėka.

J. Mikštas
Bibliotekos Vedėjas

SWAJONĖS DAINUOJA

Birutė Kymantienė, Zita Prašmutaitė, Virginija Bruožytė išvyksta į Ameriką koncertuoti.

davo palinkėti laimingos kelionės. O čia mūsų merginos važiuoja į kitą kontinentą, nuvažiuos ne šimtą, bet keliolika tūkstančių kilometrų, bus išvažiuo ne savaitę, bet du mėnesius.

Kad nereikėtų visiems po vieną atsisveikinti ir palinkėti laimingos kelionės, spalio 26 d. VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso ruošos komitetas Melbourno Lietuvių namuose po gerų sekmadienio pietų 2.30 val. ruošia Svajonių Išleistuvių koncertą.

Kažin ar galima geriau praleisti sekmadienį, kaip pasivarčius lovoj ir vėlyvų paryčių, bežiūrint sekmadienio televizijos programą užkasti gerus pusryčius, paskui, važiuojant į bažnyčią, išklaudyti lietuvišką radijo pusvalandį, kuriame, be abejonės, ragins jus po pamaldų nuvykti į Lietuvių namus ir gerai papietauti. Bet ne vien duona žmogus gyvas. Po gerų pietų norėsis ir sielai duoti peno. O čia, prašau, Svajonių Išleistuvių koncertas.

Po kelių koncertų metų viduryje Svajonės "apšlifavo" savo dainas, išlygino balsus, suderino judesius. Jos labai norėtų, kad puikų jų pasiruošimą pamatytų kuo daugiau melbourniškių: pamatysime viską, ką Svajonės parodys Amerikoje. Mes turėsime malonumo, Svajonėm bus gera generalinė repeticija. Ateikite visi!

Antroji Svajonių kelionė Australijoje apsiribojo trimis daugiausia lietuvių gyvenamais miestais. Girdėjosi nusiskundimų iš praleistų mažesnių vietovių. Viena iš tų buvo Geelongas. Negalėdamos nuvažiuoti kitur, Svajonės aplankys Geelongą ir Lietuvių namuose dainuos šeštadienį, lapkričio 15 dieną 5 val. Geelongiškiei kviečiami jau dabar tą dieną pasižymėti savo kalendoriuose ir būriais suplaukti į Lietuvių namus pasiklaudyti mielių Svajonių.

Iki pasimatymo Svajonių Išleistuvių koncerte! J.M.

POSĖDŽIAVO ALK FEDERACIJOS VALDYBA

Valdyba posėdžiavo spalio 5 d. Parapijos Namuose Kensingtone, pradėjus su malda. Aptartas ALK Federacijos 18-tas Suvažiavimas Lietuvių Dienų metu Sydnėje gruodžio 28 d. sekmadienį, St. Joachim mokykloje, ten kur vyksta lietuviškos pamaldos, - 7 Mary St. Lidcombe. Registracija 8 val. ryto, 8.30 pusryčiai. Suvažiavimo posėdis 9-11.30 val. ir seka toje pačioje salėje šv. Mišios. Po jų — pietūs iki 2 val. Vėl posėdis iki pabaigos. Kiekvienas katalikų vie netas išrenka po 3 atstovus į suvažiavimą ir išrinktų atstovų sąrašą prisiunčia Federacijos Valdybai į 18 Henry St. Kensington Vic. 3031, iki gruodžio 1 d.

Lietuvos Krikšto 600 metų Jubiliejaus Pontifikalinės Mišios vyks Melbourne St. Patrick's katedroje 1987. III. 1, sekmadienį, 1 val. Jas aukoja Melbourno Arkivyskupas su būriu kunigų. Mūsų kunigas išsiuntinėjo virš 20 tau tybių kapelionams pakvietimus ir kiek savo žmonių, numato dalyvaus tose iškilmingose pamaldose

se su vėliavomis, tautiniais rūbais. Sužinojus jų visų skaičių, bus kreiptasi ir į įvairias australų parapijas, kad mūsų pamaldoms būtų pilna katedra, kuri turi sėdimų vietų 1.200.

Įgaliotinis Geelonge Vladas Stuikevičius suorganizuos ekskursiją, greičiausiai, kad autobusu, o savo kolonijoje numato suruošti Lietuvos Krikšto jubiliejų Atvelykio sekmadienį, tam tikslui pas save lapkričio 16 d. sušauks po lietuviškų pamaldų organizacijų pirmininkų pasitarimą.

Į Romos didžiąsias Lietuvos Krikšto jubiliejaus ir Beatifikacijos iškilmes, mus painformavo Romos komiteto pirm. prel. Algimantas Bartkus, kuris yra ir šv. Kazimiero lietuvių kolegijos naujasis Rektorius, kad visiems atvykstantiems iš užjūrių yra užsakytas Sheraton viešbutis. Jame 320 dvigubų kambarių dėl 640 žmonių. Savaitės kaina amerikoniškų \$ 510, už tą kainą parveš ir nuveš į aerodromą, suruoš ekskursiją po Romą autobusais, lankant religines, turistines, kultūrinės, istorines vietas, nuveš ir parveš į šv. Petro baziliką iškilimams, į šv. Angelo pilį banketui. Į tą kainą neįeina maistas viešbutyje. Visus kelionės reikalus Australijoje tvarko Algimantas Žilinskis, Travel Concorde International kelionių biuras.

Sekantis posėdis bus lapkričio 3 dieną. PD

Vyresnio amžiaus lietuvių židyns Adelaidėje

(Tęsinys)

Manau, kad ne vienas skaitytojas nusistebės, kaip mes galime tokiomis palankiomis sąlygomis priimti tautiečius. Aišku, turėsime išsijuosusios dirbti, nes kiekvienais metais reikės pridurti pinigų įvairiems mokesčiams ir remontams.

Šia proga norėtumėm nors bendrais bruožais paminėti mūsų finansų ir pajamų šaltinius. Gal, sakome, kita kokia kolonija susigundys tokius namus įsteigti. Vien kartinės Federalinės valdžios subsidiją, kurios niekas negali atimti \$ 111,500, a.a. J. Birbilo palikimas \$ 50,000. Pelnas už parduotą sklypą Kesters gatvėje \$ 60,000, "Moteryų Sekcijos" narių uždarbis (pie tūs, loterijos, madų paradai ir t.t.) \$ 20,000. Pavienių asmenų suaukoti pinigai \$ 18,000, "Moteryų Sekcijos" narių ir Patikėtinių komiteto aukos \$ 4,000. Aukos iš organizacijų \$ 1,000 ir beprocentinės paskolos \$ 29,000. Iš viso \$ 293,000 ir banko bei "Talkos" palūkanos. Namų kaina su visais pirkimo mokesčiais \$ 293,000. Kaip matote, mieli skaitytojai, mūsų kasa tuštutėlė ir kišenėse švilpauja vėjai. Tad, jei turite atliekamą pinigėlių... būsime Jums dėkingos!

Šito projekto įvykdymo iniciatorės yra mūsų nenuilstančios "Moteryų Sekcijos" komiteto narės, jų pirmininkė Regina Bajorūnienė, ryšininkė tarp valdžios įstaigų ir mūsų Dr. Stasė Pacevičienė, izdininkas John Lloyd ir darbštusis architektas Algis Navakas bei visa jo įstaiga. Mes, taip pat, nepamiršome mūsų geradarių! Yra numatyta suprojektuoti garbės lentą ar paminklėlį su mecenatų ir garbės narių pavardėmis. Mecenatai yra tie asmenys, kurie paaukojo savo sugebėjimus, energiją ir kantrybę šio projekto įgyvendinime ir visi įnešę \$ 1,000. Garbės nariais skaitome visus paau-

kopusius \$ 500. Žadame, taip pat, užvesti garbės knygą, kurioje bus pažymėtos paskirų asmenų ir organizacijų aukos. Ateinančių kartų etninių mažumų tyrinėtojams tai bus parankus žinių šaltinis.

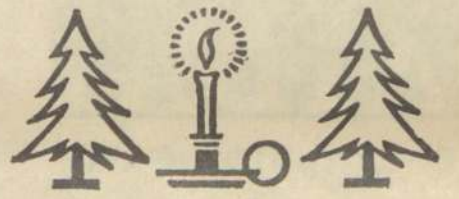
O kas bus, jei ateityje, tikėkimės, kad tai bus labai tolimoje ateityje - nebebus kas tuos namus vestų ir nebebus ten norinčių gyventi? Tokiu atveju turtas bus su likviduotas ir perleistas kitai Lietuviškai socialinės globos organizacijai Australijoje. Taip yra numatyta mūsų įstatuose.

Visus susidomėjusius tautiečius prašome kreiptis pas "Moteryų Sek-

cijos" pirmininkę Reginę Bajorūnienę tel. (08) 261 2572. Ji mielai suteiks smulkesnes žinias.

Jei kada svečiuositės gražioje Adelaidėje, kur toks skanus "žaliasis" vynelis, kur Casino laimė gali tūlam piliečiui nusišypsoti ir mūsų Grand Prix stebina visą pasaulį ir "kurtina" mums ausis - užsukite į 27 Thornton gatvę, Kensington priemiestyje. Ten visuomet atsiras, kas Jus mielai valandėlę kitą užims! Tad iki pasimatymo Adelaidėje!

Isolda I. Poželaitė - Davis
Patikėtinių Komiteto sekretorė

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per Tėviškės Aidus. Trumpos, tradicinis sveikinimas \$ 10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti TA Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Maskva vėl mėgins apgauti

Rašo Dr. J. Kunca

Gorbačiof nekantrauja. Jam reikia skubiai susitarti su Š. Amerika bent dėl dalinio atominių ginklų sumažinimo ar gynybos ginklų išvystymo apstabdymo, kad Rusija galėtų sumažinti apsiginklavimo lenktynių išlaidas ir mėginti modernizuoti savo pašlijusią industriją. Tik jis nepajėgia pakeisti senų maskoliškų Kremliaus politikos metodų, kurie, bent šiuo momentu, tikriausiai neprisižada prie Rytų - Vakarų santykių pagerinimo.

Štai rusų KGB nei iš šio, nei iš to suėmė amerikiečių "US News and World Report" žurnalistą Nicholas Daniloff, apkaltindami jį šnipinėjimu Š. Amerikos naudai. Visa kaltinamoji medžiaga susideda iš rastų pas žurnalistą fotografijų, diagramų iš Afganistano ir to krašto žemėlapių. Pas jį rasti duomenys ir žinios yra surišti su jo darbu, bet ne su Sovietų Sąjungos paslapčių vogimu.

Toks Maskvos pasielgimas sukėlė protestų bangą Š. Amerikoje. Viena, kad žurnalistas yra visai nekaltas. Antra, jis yra pasižy-

mėjęs savo darbe. Trečia, jis galėtų būti žydų tautybės. Kaip ten bebūtų, Vašingtono valdžia šį kartą rimtai pareikalavo paleisti N. Daniloff prieš pradėdant gvildinti smulkmenas Reagano - Gorbačiof susitikimo. Rusijos užsienio reikalų ministeris visaip mėgino nukreipti kalbą nuo šito nemalonaus įvykio, bet Schulz ir pats Reagan nenusileido.

Maskva per anksti išgąsdino Vakarų savo staigiu pasistūmėjimu į Ramųjį vandenyną, kur rusai ruošiasi įsitvirtinti su pagalba žvejybos sutarčių su mažutėmis, bet strateginiai svarbiomis to vandenyno salom. Tas parodo, kad Kremliaus geresnio sugyvenimo siekimas su Vakarais nėra rimtas. Kitaip rusams nebūtų reikalo mėginti apsupti Š. Ameriką iš kitos pusės.

Ko, rimtai galvojant, galime laukti iš Reagano - Gorbačiof susitikimo? Ar jis išspręs dabartinę problemą - rusų nepasotinamą imperializmą ir pretenzijas kontro-

liuoti visą pasaulį po marksistinės vergovės įvedimo? Ar Reaganas išdrįs pareikalauti iš Gorbačiof, kad jis atitrauktų savo armijas iš Afganistano, Rytų Europos, Baltijos valstybių, Kubos, Abisinijos ir Angolos, kur yra rusų pasiųsti kubiečių daliniai? O be šitų reikalavimų išpildymo dabartinė pasaulinė problema liktų neišspręsta. Pavojus Vakarų laisvei nebūtų pašalintas. Sumažinimas atominių ginklų skaičiaus nepakeistų padėties, jei rusų agresija revoliuciniais metodais nebūtų sustabdyta ir Raudonoji armija neatšaukta į Rusijos teritoriją.

AUŠROKAMS DĖMESIO!

Aušrokų suvažiavime geg. 31 - birž. 1 d. Toronte Birutė Vaitkūnaitė Nagienė pasiūlė išleisti "AUSROS" gimnazijos knygą. Visus susidomėjusius prašome kreiptis į Aušrokų komiteto sekretorių Toronte: Mrs. Elena Gailiūnaitė - Senkus, 21 Lumbervale Ave. Toronto, Ontario, M6H 1C7 Canada.

Isolda I. Davis, 6/365 Military Rd. Henley Beach SA 5022 taip pat mielai pasidalins naujausiomis žiniomis liečiančiomis šį projektą.

Isolda I. Davis

Pagal "Tiesos Kelią" 1937 metais Nr. 5.

Krikščionybės kelias į Lietuvą

(Tęsinys)

Nors iš jaunutės Jadvygos Jogailienės nuo seno buvo norima padaryti Lietuvos apaštalę, bet ir ji Lietuvos krikšte nedalyvavo.

Apie Lietuvos krikštą, kad ir taip svarbų to meto faktą, maža teturime žinių. Ordino kronikos apie tai tyli, - krikštas vyko be jo. Per du šimtmečius pretendavęs į Lietuvos krikštijimo monopolį, dabar turėjo pikta iš šalies žiūrėti, kaip lietuviai nusigręžė nuo vokiečių misijos. Todėl ir vokiečių metraščiai sako trumpai: lietuviams buvę nesunku krikštytis, nes jie buvo pripratę prie pirčių; arba ironiškai: Jogaila dėl karalystės ir gražios moters leido sau ant galvos užpilti truputį vandens. Šiaip jau platūs ir išsamūs kryžiuočių metraščiai nėra mums joks šaltinis krikšto reikalui. Todėl, neskaitant trijų Jogailos duodų dokumentų, belieka pasitikėti vieninteliu plačiu šaltiniu - Krokuvos kanauninko Dluogošo kronika, kuri irgi yra ne be tendencijos. Patys lenkų istorikai yra kritiškai įvertinę Dluogošo kroniką ir radę nemažą klaidingų dalykų. Pavyzdžiui, Dluogošas (rašęs 80 metų po Krikšto) yra paskelbęs, kad Lietuvon atvykęs Jogaila, Jadvygos ir ar-

kivyskupo Bodzantos lydimas. Tuo tarpu dokumentai, lygiai kaip ir lenkų skundas Konstancoje, rodo, kad juodviejų nebuvo. Iš jų galima nustatyti, kad šalia vienintelio vyskupo Andriaus ir dvasininkų, dalyvavo Mozūrijos kunigaikščiai, pasauliečiai Lenkijos didikai, palydovai. Dalyvavo, žinoma, visi žymesnieji Lietuvos kunigaikščiai, keli Jogailos broliai (Skirgaila, Vladimiras, Kaributas), Vytautas, kunigaikštijos didikai.

Dluogošas pasakoja, kad paties Jogailos įsakymu Vilniaus pilies papėdėje ir kitur aplink esančiose alkavietėse buvo sunaikinti aukų židiniai. Buvo liepta iškirsti šventais laikomus medžius ir giraites, išmušti namuose gerbiamus žalčius. Nesant užtenkamai kunigų, mokačių lietuviškai, esą pats Jogaila išvertęs į lietuvių kalbą "Tėve mūsų" ir "Tikiu Dievą Tėvą".

Pradžioje valdiniam daugiau reikė ne tiek naujojo mokslo turinys, kiek didžiojo kunigaikščio autoritetas, įsakęs mesti senus tikėjimus ir prietarus. Savo valdovui klusnūs bajorai turėjo prisiimti ir tokį tikėjimą, kokį pats valdovas naujai pradėjo išpažinti. Šitokia dvasia reikia suprasti ir Jogailos katekizminių tiesų aiškinimą. Po

25 metų juodu su Vytautu panašiai darė Zemaičiuose.

Pasak Dluogošo, Vilniuje per pagrindinį gyventojų krikštijimą kelias dienas buvo mokoma tikėjimo tiesų. Vyrai ir moterys buvo suskirstomi į atskirus būrelius ir užtenkamai ("sufficienter") pašlakščius vandeniu, suteikiamas atskiram būreliui vardas. Vyrams, pvz., Petras, Paulius, Stanislovas ir t.t. Moterims buvo panašiai duodami vardai Kotrynos, Margaritos, Daratos ir t.t.. Kai kas abejoja dėl Dluogošo aprašytojo krikštijimo būdo. Juk jis pats sako, kad kunigai keletą dienų mokė žmones tikėjimo tiesų, tad jeigu jie turėjo laiko mokyti, tai galėjo užtekti laiko ir aplieti vandeniu kiek vieną skyrium. Kiekvienas pakrikštytasis gaudavo baltą vilnonį rūbą kaip simbolį atgautos nekaltybės.

Nenurodydami skaičių, rusų metraščiai pažymėjo, kad "pusė Vilniaus" priėmė "vokiečių tikėjimą". Matyt, kita gyventojų pusė buvo stačiatikiai ar svetimtaučiai, pirmiausia vokiečių pirkliai.

Vėlesnėmis žiniomis, 1387 m. buvo pakrikštyta apie 30 tūkstančių lietuvių, nes krikšto teikimas neapsiribojo vien Vilniumi. Jogaila važinėjo ir kitur, įsakydamas mesti pagonybę. Tada buvo įkurtos ir pirmosios parapijos: Ukmergėje, Maišiogaloje, Nemenčinėje, Medininkuose, Krėvoje, Ainoje (Bal-

NUEITAS KELIAS

Kiekvienas nueiname Dangaus mums skirtą gyvenimo kelią, kiek vienas jame sutinkame tik mums skirtų nuotykių, tik mus sukrėtusią pergyvenimą, tačiau Žemės keliui sudužus Mirties horizonte ir keliavusio žingsniams nuskambėjus tik tikėjimo akimis matoma vertikaline kryptimi, laiko vėjai užpusto, gyvenimo gyvos srovės nuplauja paliktus pėdsakus, su artimųjų mirtimi numiršta ir nuėjusio bei nueito kelio prisiminimai.

Nemirtingumo žmoguje įgimtas jutimas egiptiečius nukreipė link kūno balzamavimo, pačioms primityviausioms religijoms įdiegė pomirtinio gyvenimo sąvoką, Žeme praėjęs Kristus aiškiai pasakė, kad šio gyvenimo rūmams mirtyje sugriuvus mūsų laukia kažkur Tėvo paruoštos amžinosios dangtės, o Jį mylėjusių - laimė ir džiaugsmas, kurio nei akis regėjo, nei ausis girdėjo, nei pajutimą į žmogaus širdį neįdėjo.

Tačiau šalia Kristaus pažadėtos amžinatvės žmogus nori palikti pėdsakus šios Žemės keliuose, kurie jam čia buvo tvirtu pagrindu, patirtu ir žinomu visais pojūčiais. Bet tai pavyksta tik gėrio ir blogio genijams, kurie lieka istorijoje ar šventųjų sąrašuose. Išlieka tik genialūs kūrėjai mene, architektūroje ir literatūroje. Prie savo egzistencijos Žemėje pratešimo priklauso ir rašytiniai prisiminimai, išspausdinti knygoje.

Štai tarp vis mažėjančio Australijoje išleidžiamų lietuviškų knygų derliaus pasirodė Broniaus Plokščio atsiminimai "Nueitas kelias", kuriuos išleido autoriaus žmona Antanina Plokštienė jo mirties 5-erių metų sukaktyje. Knygelė kukli, 144-rių puslapių, išspausdinta "Tėviškės Aidių" spaustuvelyje. Pr. Pusdešrio spaudai paruoštos knygos pieštame viršelyje pro kryžių einantis tiesus kaip styga kelias, be jokio vingio ar zigzago. Kad toks buvo ir Br.

Plokščio nueitas kelias, labai ryškiai buvo atskleista Adelaidės ateitininkų sendraugių rugsėjo 20 d. Liet. kat. centre suruoštoje knygos pristatymo popietėje, kurion susirinko netoli šimto Plokštį prisimenančiųjų.

Ant prisiminimų staliuko iš didelės nuotraukos žvelgiantis Br. Plokštis. Kęstučio korporacijos kepuraitė ir spalvos. Sendraugių pirm. A. Kubilius uždega prisiminimų žvakės, tartame žodyje atsi- grežia į ateitininką Plokštį, su kuriuo buvo dešimtmečiais kartu veikta toje pačioje organizacijoje. Darbo prezidiuman pakviečia pagrindinį knygos pristatytoją J. Stepaną, iš knygos ištrauką skaičiusią E. Varnienę ir Pr. Pusdešrį, kuris savo prisiminimais supažindino su Br. Plokščio asmeniu - tiesiu ir tvirtu lietuviu, ir kataliku, advokatiškai šaltu ir gyvenime, tik retkarčiais leidžiančiu sau išsiveržti jausminėmis apraiškomis.

Šiltu ir pasveriančiu žvilgsniu knygos "Nueitas kelias" puslapiams per Plokščio praeitį Lietuvoje pražingsniavo J. Stepanas, išryškindamas tą vargingą kelią, kuriuo nuo vaikystės teko praeiti prisiminimų autoriui bejieskiant savęs kunigų seminarijoje, kietu darbu pasiekusį advokato profesijos, savo patriotiniams ir religiniams jausmams ir darbams pasirinkusį ateitininkų ideologijos rėmus ir juose nepalūžusį nei NK-VD kalėjime, nei išeivijoje. Jo gerai paruoštas supažindinimas su knyga buvo vykusiai pailiustruotas vaizdžiu E. Varnienės knygos ištraukos skaitymu ir gyvu paties autoriaus pasakojimu iš megnetofono juostos.

A. Plokštienėi nuoširdžiai padėkojus prie knygos išleidimo prisidėjusiems, su ja supažindinimo popietę suruošusiems ateitininkams ir visiems taip gausiai popietėje

susirinkusiems, šis Br. Plokščio pagerbimas buvo oficialiai baigtas visų sugiedotu Tautos himnu. Po to visiems popietėje dalyvavusiems buvo išdalinta knyga, kuri niekur nebus pardavinėjama. Ją norintieji galės gauti tik kreipdamiesi į A. Plokštienę (33 Stephen Ter. St. Peters SA 5069).

Ši popietė su Br. Plokščiu buvo užsklęsta A. Plokštienės lėšomis ir ateitininkų ponių gražiai paruoštomis vaišėmis, kuriose dalyvavo ir Br. Plokštis prie stalo būreliuose rezgamuose jo prisiminimuose.

Aprašymą baigiu žinomo kultū-

rininko ir žurnalisto Br. Kviklio laiške A. Plokštienėi rašytu ir popietėje J. Stepano skaitytu knygos vertinimu. Jis rašo: "Knyga "Nueitas kelias" perskaičiau su dideliu malonumu, nes ji parašyta sklandžiai. Nė 150 puslapių neturinčiame leidinyje pateikta nemaža man dar nežinomų faktų. Visi jie skaitančiam asmeniui padės geriau pažinti nepriklausomos Lietuvos gyvenimą, darbus, vargus ir rūpesčius. Labai gerai padarei Tamsta, ponina Antanina, išleidusi šiuos atsiminimus savo vyro penkerių metų mirties sukakties proga. Tai amžinesnis paminklas kaip tas, kuris ant jo kapo pastatytas".

Pr.P.

A. A. JERONIMAS KAČINSKAS

Čikagoje rugsėjo 29 d. mirė vienas žymiausių mūsų lietuvių kompozitorių Jeronimas Kačinskas. Jis buvo gimęs 1907. IV. 17 Viduklėje, Raseinių apskrityje. Prahėje baigė konservatoriją dirigavimo ir kompozicijų studijas. Dar studijavo ketvirtatoninės muzikos sistemą ir atematinę kompoziciją. 1932-38 Klaipėdoje dėstė muzikos mokykloje, vadovavo chorui, dirigavo Klaipėdos operoje, vadovavo radiofono simfoniniam orkestrui.

Lietuvoje J. Kačinskas yra dirigavęs per 600 simfoninių ir radijo koncertų.

Pokario metais Augsburgio stovykloje suorganizavo chorą ir dirigavo 2 simfoniniam koncertam. 1949 m. atvyko į JAV. J. Kačinsko kūryba labai įvairi: simfoniniai kūriniai, vokaliniai kūriniai, sukurta jų per 50. Vienas stambiausių tos rūšies kūrinių Marijos garbei Mišios, sukurtos Lietuvos karaliaus Mindaugo 700 m. krikšto sukakčiai.

REMK AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra: — Skatinti remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių kultūrinės apraiškas.

Fondą stiprinsime ir jį ugdydysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir **nepamiršime** jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

AL Fondo Valdyba

tarusija) ir Obolcuose (prie Oršos). Tarp pirmųjų parapijų neminama bažnyčių Kaune ir Trakuose; tai ženklas, kad ten jau seniau jos buvo; juo labiau, kad abiejuose miestuose buvo vokiečių pirklių.

Po Mindaugo mirties pradingus "Lietuvos vyskupijai", Jogailos senelio Gedimino įkurtoje Lietuvos sostinėje 1387. 02. 17 d. buvo duota pradžia naujai vyskupijai, subordinuotai Gniezno vyskupui. Abu pirmieji Vilniaus vyskupai buvo pranciškonai (Andrius Vosila, Jokūbas Plichta), jau anksčiau gyvenę Lietuvoje ir mokėję lietuviškai. Tik jų įpėdiniai nuo XVIII a. iki pat 1918 m. (Jurgio Matulaičio paskyrimas) nesirūpino teisėmis lietuvių kalbos, kuria ilgai kalbėjo didelė dalis vyskupijos tikinčių.

Pasirodo, Mindaugas buvo geriau supratus bažnytinę politiką, pasiekdamas tai, kad jo laikų vyskupo Kristijono vyskupija buvo subordinuota tiesiog Apaštalu Sostui.

Lietuva ir krikščioniškoji kultūra

Trumpai čia paminint lotyniško krikšto vaidmenį, reikia pasakyti, kad su Bažnyčia Lietuvon atėjo ir glaudžiai su ja susijusi Vakarų Europos kultūros forma. Juk ilgus šimtmečius viduriniais amžiais Bažnyčios ir kultūros sąvokos buvo beveik identiškos. Ilgą laiką vienuolynai buvo vieninteliai mokslo židiniai, kur buvo ne tik vedamos

kronikos, surašomi ar kantriai nurašinėjami šventųjų gyvenimai ir kitos religinio pobūdžio knygos, - vienuolynuose gimė ano laiko poezija, literatūra. Prie vienuolynų ir bažnyčių buvo organizuojamos mokyklos, raštingi žmonės paprastai būdavo vienuoliai ir kiti dvasininkai. Vienuolynuose ir bažnyčiose, kurios buvo viso to laiko religinio gyvenimo ašis, kaupėsi meno turtai. Toji krikščionybė, tikroji vidurinių amžių civilizacijos nešėja, turėjo su krikšto priėmimu tapti ir Lietuvoje nauju kultūros veiksniu. Tiesa, lietuviai ir anksčiau, dar pagoniškajame laikotarpyje, šiek tiek bendravo su Vakarais, daugiau, negu paprastai manoma, bet lotyniškasis krikštas turėjo tautą labiau surišti su Vakarais neduodamas išskirti bizantinio stiliaus kultūrai.

Beje, lietuviai ir pirmiau gyveno savitą kultūros gyvenimą. Bet pagoniškuoju laikotarpiu, ištisoms kartoms vedant žūtbūtinę kovą su kryžiuočiais, toji lietuvių kultūra buvo pasinešusi perdėm kovine kryptimi. Ją reprezentavo sumaniai ir gerai įrengtos pilys, kūrindos, geras apsiginklavimas ir t.t. Kraštui virtus nuolatinio karo stovykla, nė tie energingi valdovai, kaip Gediminas, Algirdas, Kęstutis, nebegalėjo atsidėti ramiam kultūros darbui. Pagoniškoji Lietuva buvo beraštė.

Su krikščionyste Lietuvon atėjo mokyklos.

Apie pirmą jų, suorganizuotą prie Vilniaus katedros, jau turime žinių iš XV amžiaus. Nuo XV amžiaus pradžios ėmė rodytis ir pirmieji lietuviai Europos universitetuose, pradžioje daugiausia Krokovoje ir Prahėje. O kada Lietuvoje protestantai (XVI a.) ėmė skleisti savo mokslą ir įkūrė savo mokyklą Kėdainiuose, Vilniaus vyskupo V. Protasevičiaus rūpesčiu jėzuitai įkūrė Lietuvoje 1569 m. (Liublino unijos metais) pirmąją gimnaziją (kolegiją), o po dešimt metų ir pirmąją aukštąją Lietuvos mokyklą - Vilniaus Akademią, išgyvenusią 185 metus ir išauklėjusią Lietuvai nemažą intelektualinių jėgų. Po kai kurių atmainų tos jėzuitų akademijos pagrindu buvo įkurtas Vilniaus Universitetas.

Daug kur Lietuvoje Bažnyčia pasireiškė kaip kultūros nešėja ir architektūrinio meno srityje. Religinis žmogaus nusiteikimas aukoti Dievo garbei žemiškųjų gėrybių įgalino statyti gražias bažnyčias. Net XVII a., kada Lietuvos kraštas buvo tiek išvargęs ir sunykęs po Maskvos ir švedų karų, buvo pastatytos pačios gražiausios Lietuvos bažnyčios: Vilniuje Šv. Petro ir Povilo, Šv. Kazimiero, Šv. Teresės (Aušros Vartų); Kaune - Karmelitų ir tikrojo baroko stiliaus Pažaislio bažnyčia. XVII a. buvo pastatytos mūrinės bažnyčios ir periferijoje: Kretingoje, Telšiuose ir t.t.

Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos metai

(Tęsinys)

Sekmadienį sukalbėjus rožinį, šv. Mišios buvo aukotos D-jos intencija, narės bažnyčion atėjo eisenoje su savo vėliava. Dalis narių pasipuošusios tautiniais rūbais. Pasventinti žolynai išdalinti visiems esantiems bažnyčioje. Pagelbines pareigas Mišiose atliko D-jos narės. Gražiai parinktas giesmes giedojo Bažnytinis šv. Kazimiero choras. D-jai sveikinimo žodžiai pamoksle. Bažnyčia pilna žmonių. Buvo giedra ir iškilminga nuotaika.

Padėkos vaišėse Liet. kat. centro salėje dalyvavo virš 100 asmenų - narių šeimos, talkininkai ir prijuočiantieji. Programą pravedė pirmininkė. Paskaitą skaitė viena iš D-jos kūrėjų - A. Stepanienė. Dainavo "Nemuno dukros". Visa eilė organizacijų ir asmenų D-ją sveikino negailėdami gražiau šių linkėjimų. Užbaigos žodyje pirmininkė pareiškė D-jos valdybos dėkingumą Dvasios vadui kun. J. Petraičiui už Šamoningo tikėjimo metų minčių skiepijimą ir už dvasinį stiprinimą, visoms narėms, pagelbėjusioms valdybai metų bėgyje, taip pat prijuočiančioms bei prijuočiantiems, Parapijos tarybai, valdybos narių vyrams, Marijai Motinėlei už palaimą veiklos metų kelyje ir už kitas Dangaus malones.

Visuotiniame metiniame susime išrinkta nauja v-ba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė - Saulėnė Pusdešrienė, vicepirm. Zinaida Vencienė, jos abi ir sekmadienių pietų LK C-re organizatorės; sekretorė Rusnė Kubilienė, kasinininkė Jadvyga Janilionienė, parengimų vadovė Birutė Budrienė, narės parengimams - Genovaitė Damaševičienė ir Jovita Brazauskienė.

Šalia V-bos sutiko dirbti: maldų organizavimas - Teresė Gasiūnienė,

bažnyčios puošimas - Antanina Jasiūnienė, bažn. rūbų priežiūra - Valerija Masionienė, ligonių lankymas - Judita Nekrošienė, kiemo tvarkymas - Stasė Bardauskienė. Revizijos komisija: Genovaitė Opulskienė, Saliomėja Va-

siliauskienė, Teresė Gasiūnienė, kandidatė - Elena Baltutienė.

Ryžtingai žengiame į naujus darbo metus pasitikėdamos Viešpaties palaima, Marijos Motinėlės globa.

S. Pusdešrienė

PENSININKŲ NAMAI "VILNIUS" TORONTE

Kaip dabar madoje, visur kuriasi pensininkų klubai. Toks lietuvių pensininkų klubas yra ir Toronte, Kanadoje. Jis registruotas valdžioje ir turi pilną juridinę teisę.

Klubas sugalvojo pasistatyti savo namus arba pas mus vadina mus fletus, į kuriuos nuomininkais priima tik pensininkus. Šį sumanymą klubo valdyba įvykdė. Pastatė jie tuos namus už 6 mil. dolerių. Namai yra 9 aukštų su 115 atskirų butų. Namai buvo atidaryti 1983 metais. Jie randasi prie geležinkelio stoties ir prie vienos centrinių gatvių - 1700 Bloor St.

Tur būt kiekvienam čia kyla klausimas, iš kur jie gavo pinigų. Juk 6 milijonai dolerių tai yra didelė suma. Pasirodo, visą sumą valdžia davė. Faktinai nedavė, bet tik paskolino. Šią sumą klubas turi išmokėti per 35 metus. Savaiame suprantama, jei klubas to nepajėgtų padaryti, tai namas lieka valdžios nuosavybė. Taip klubas turi gerai suktis, kad išsiverstų ir įgytų šią nuosavybę.

Visos klubo pajamos yra butų nuoma. Vienas butas mėnesiui yra 650 dol. Yra ir pigesnių bu-

tų. Daugumoje butai yra vieno miegamojo, bet yra ir dviejų miegamųjų. Taip per metus jie turi arti milijono pajamų, bet atskaičius išlaidas, tai gal ketvirtis mil. ir lieka. Taip, kad skolą išmokėti įmanoma.

Butų nuoma, atrodo, nėra iš pigiųjų, bet čia irgi valdžia pensininkams padeda. Pensininkas moka už butą tik 25% savo metinių pajamų. Žinoma, tos pensininkų pajamos yra pensija, na gal ir gaunami banko procentai už sandėlius. Gal vienas kitas turi ir mažą kokį uždarbį. Taip gyventojų metinės pajamos yra klubo administracijos kontroliuojamos. Gyventojas, kurio butas yra, sakykim, 600 dol. mėnesiui vertės, jis moka tik 100 ar 200 dol. per mėnesį. Likusią sumą valdžia prideda. Pats klubas užtat nuostolio neturi. Butų nuoma tačiau nustatoma su valdžios pritarimu.

Pradžioje, sako, lietuviai lyg bijojo eiti gyventi į šiuos butus, bet dabar drąsiai eina. Šiuo metu čia yra apie 150 gyventojų. Ne tik, kad čia pigu gyventi, bet ir sava kompanija. Pastatas gana didingas su dideliu užrašu - VILNIUS - MANOR, su Gedimino stulpais viduryje.

P.V.

GEELONGAS

Apylinkės Valdybos susirinkimą Lietuvių Bendruomenės Namuose rugsėjo 21 d. atidarė Apyl. pirm. O. Schrederis. Susirinkimui pirmininkavo A. Obeliūnas, sekretoriavo M. Kymantas. Išrinkti 4 atstovai į Krašto Tarybą: A. Obeliūnas, P. Čerakavičienė, J. Gailius ir J. Normantas. Pirmininkas pranešė, kad I. Beržanskienė rūpinasi įsteigti prie 3GL radijo stoties ir Bendruomenės radijo transliacijas, kur būtų galima gauti ir lietuvių pusvalandį. Ji pademonstravo jau anksčiau tokią lietuvišką radijo valandėlę, kur muzikinę dalį padėjo paruošti M. Kymantas.

Apyl. pirm. pranešė, kad mūsų Liet. Bendruomenės Namų salės grindys susidėvėjo ir reikia naujų. Susirinkimas vienbalsiai pritarė, kai dar reikia praveisti ir gazo vamzdžius salės apšildymui. Salė apdrausta \$ 30.000 ir metams draudimas kainuoja \$ 137. Administratorius F. Andrikonis pranešė, kad salės virtuvei S. Šutas padovanojo pečių, kurių veltui įmontavo elektrikas Petras Valodka. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

Otto Schrederis

Į TALKĄ!

Apylinkės narių susirinkime rugsėjo 21 d. nutarta ir Apyl. V-ba įpareigota pakeisti išsidėvėjusias Lietuvių Bendruomenės Namų grindis. Šis darbas numatyta atlikti tarp Naujų Metų ir Vasario 16. Apylinkės Valdyba kreipiasi į visas organizacijas ir pavienius asmenis finansiniai prisidėti prie grindų atnaujinimo. Visų prisidėjusių auka bus didelė parama ir paskatinimas Apyl. Valdybai šį darbą atliekant, ir nuoširdžiai iš anksto dėkoja visiem aukotojam. Savaitgaliais, kiek sąlygos leis, aplankys visus Geelongo lietuvius.

Geelongo Apylinkės Valdyba

EKSKURSIJA Į LIETUVOS KRIKŠTO IR BEATIFIKACIJOS IŠKILMES ROMOJE

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijai pavedus organizuoti kelionę į Romą ir atgal Lietuvos Krikščionybės 600 metų Jubiliejaus iškilmes, pranešu, kad jau yra užsakyta atitinkamas skaičius vietų QANTAS IR SINGAPORE airlines lėktuvuose iš Melbourne (ir Brisbane), ir iš Sydney - atskirai.

Numatyta išvykti 10-11 d.d. birželio mėn. 1987 metais (už 8 mėnesių). Viešbučiai Romoje (Sheraton ir kt.) užsakyti 11-18 d.d. birželio mėn. Taip pat užsakyta pervežimai iš aerodromo ir atgal, ekskursijos, pervežimai į iškilmių vietas ir atgal Romoje.

Pagrindinės šv. Mišios su Sv. Tėvu ir Beatifikacija arkiv. J. Matulaičio įvyks sekmadienį, 14 d. birželio, dalyvaujant daug užsienio diplomatų, Europos vyskupų ir jų igaliotinių ir kitų žymių žmonių. Vakare įvyks iškilminga vakarienė šv. Angelo pilyje - atskirta kaina \$ 35 asmeniui.

PRIVATI AUDIENCIJA pas Šv. Tėvą, šeštadienį prieš tai, arba pirmadienį po to.

Bus ir kitokių parengimų - Liet. Religinio meno paroda, Istorijos simpoziumas ir kt.

Pranešimas paruoštas pagal informaciją gautą iš prel. Alg. Bartkaus, Romos Liet. Krikščionybės Jubiliejaus komiteto pirmininko ir Liet. Kolegijos Rektoriaus.

Atgal bus grįžtama už 3-4 savaitių, todėl gera proga pavažinėti po Europą vasaros laiku traukiniais (Eurailpass) arba automobiliu, ar paviešėti pas gimines - draugus.

Kelionės ir viešbučio Romoje 11-18 d.d. birželio išlaidos apie \$ 2.700.

Prašau registruotis kuo greičiau ir kreiptis dėl smulkesnės informacijos pas mane -

ALG. ŽILINSKA

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL

(Akredituotas IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų)
Tel. 329 6833. Vakaraš ir savaitgaliais 583 4258.

ATKREIPKITE DĖMESĮ!

PIGIAUSIOS KELIONIŲ KAINOS Į UŽJŪRIUS

Į Lietuvą ir atgal	nuo \$ 1.500
Iš Lietuvos ir atgal	nuo \$ 1.600
Į Europą ir atgal	nuo \$ 1.230
Į Europą per Kanadą ir atgal	\$ 1.570
Slidinėti Austrijoje 7 d. ir kelionė	\$ 1.399
Į New York ir atgal (spec. kaina)	\$ 1.399
Honolulu išvyka 7 dienos viešb.	\$ 599
Fiji išvyka 6 dienos viešb. (iš Sydney)	\$ 488
Hong Kong išvyka 7 dienos viešb.	\$ 699
Manila išvyka 9 dienos viešb.	\$ 644
Noumea išvyka 8 d. viešb. \$ 499 iš Syd./\$ 599 Melb.	

- Į Lietuvą ir atgal per Tokijo, Belgradą, Varšuvą, Romą, Amsterdamą, Frankfurtą, Kopenhagą - arba per Helsinkį į Taliną ir traukiniu į Vilnių.
- Iš Varšuvos į Vilnių ir atgal traukiniu (važiuoja kasdien).
- Vilniuje leidžia būti tik 5 naktis (6 dienas) viešb.
- Užpildau dokumentams blankus nemokamai vykimui į Lietuvą ir giminėms iš Lietuvos, taip pat vizoms.
- Parūpinu draudimą, kelionės čekius, viešbučius ir t.t.
- Bilietus išrašom vietoj. Mano 24 metų patyrimas, Jūsų kelionės sėkmingumo garantija.

Ekskursinė kelionė grupėje į Lietuvos krikščionybės 600 metų Jubiliejaus iškilmes Romoje išvyks Qantas lėktuvu iš Sydney ir Melbourne 1987 m. birželio 10 d.

Kadangi vietų užsakyta ribotas skaičius, prašau registruotis kuo greičiau. Dėl informacijų -

Kreipkitės pas ALG. ŽILINSKĄ
tiesioginiai, laišku arba telefonu.

CONCORDE INTERNATIONAL TRAVEL

(Akredituota IATA, AFTA)

541 KING STREET, WEST MELBOURNE (prie Liet. Namų).
Telef. 329 6833. Vakaraš 583 4258.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Prelatas Pranas Vaseris X. 12 laimingai sugrįžo iš Kanados, ten aplankęs savo brolių, gimines, atšventęs ir savo Vardines. Ilgiausių metų Jam valio!

Bronė Žilinskienė Tėviškės Aidams paaukojo \$ 200. Tai didelė mūsų geradarė, ačiū jai.

A.A. Janiną Sikorskienę, kuri tragiškai žuvo auto nelaimėje 1985 m. šv. Mišiomis sekmadieniais ją prisiminė jos draugės, Gyvojo Rožančiaus Brolija, o mirties pirmose metinėse spalio 13 d. šv. Mišias užprašė jos vyras Stasys Sikorskis.

Bronė Mačiulaitienė, 74 m. amžiaus, mirė spalio 9 d. Little Company of Mary ligoninėje. Rožančius kalbėtas Tobin koplyčioje Malvern. Laidotuvių šv. Mišios mūsų šv. Jono bažnyčioje X. 15 ir palydėta į Springvale kapines, kur palaidotas 1974 m. miręs jos vyras Valdemaras Mačiulaitis.

Gyvojo Rožančiaus, Naktinės Adoracijos ir Marijos Mėlynosios Armijos brolių susirinkimas Parapijos Namuose spalio 25 d., šeštadienį, 4 val. Bus šv. Mišios už mirusius narius, Dvasios vado žodis, paskaita - Julė Grigaitienė, atskaitomybės pranešimas - Leonas Padgurskis, atstovų rinkimas į ALK Federacijos suvažiavimą, Gyvojo Rožančiaus vadovo ir dviejų narių rinkimas, kalendorėlių keitimas, einamieji reikalai, klausimai, sumanymai, suneštinė arbatėlė, - praneša L. Padgurskis.

A. A. Albertą Šeikį mirties XII metinėse šv. Mišių auka prisiminė jo žmona Emilija Šeikienė spalio 26 d.

A. A. Viktorą Laukaitį mirties VI metinėse šv. Mišių auka prisiminė jo žmona Talė Laukaitienė spalio 17 d.

Melbourno pensininkams pranešu, kad numatyta dviejų dienų iš-

Siųskite Lietuviškus

KALĖDINIUS SVEIKINIMUS

Visi importuoti ir skirtingi

10 už \$ 9.
20 už \$ 16.
30 už \$ 21.

Rašykite: E. Stankevičius
202 Loftus St.
Leederville 6007
W. AUSTRALIA

Pridėkit \$ 1 už persiuntimą

Mūsų kapelioną kun. Dr. Pr. Dauknį nuoširdžiai užjaučiame Lietuvoje mirus jo mylimai sesutei, kuri Sibire ilgus metus nešė sunkią katorgos našta.

Geelongo lietuvių parapijiečių vardu:
ALK Federacijos Įgaliotinis ir
Bažnyčios Maršalkos.

Mielam kun. Dr. Pr. Daukniui, jo mylimai sesutei Milaitei Lietuvoje mirus, reiškiamo gilią užuojautą.

Melbourno Lietuvių Katalikių Moterų Draugija

vyka į NSW neįvyks dėl nepakankamo pritarimo. — J. Petrašiūnas.

P. Čeponas mirė Geelonge. Laidotuvių pamaldoms spalio 15 d. išvyko kun. Pr. Dauknys. Gedulingos šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje, St. David St. North Geelong.

Vasaros laikas Melbourne pankstinamas ir spalio 19 d., sekmadienį, anksti rytą laikrodinis pavoras vieną valandą pirmyn. Tad nepavėluokite į pamaldas. Vasaros laikas baigsis kovą 15 d.

Vaclovas Rinkevičius iš Tasmanijos, Launceston, atvykęs į Melbourną aplankė Tėviškės Aidų redakciją, spaustuvię ir Tėv. Aidams paliko \$ 50 auką. Ačiū jam!

SYDNEJUS

Savo mirusius palaidoti jau išmokome gausiu dalyvavimu, su maldom ir giesmėmis. Bet ar mokame juos pagarbiai prisiminti - tai tegu parodo mirusiųjų atminimas Vėlinėse ir per visą lapkričio mėnesį.

Lapkričio 1 d. - Visų Šventųjų šventė. Šiais metais tai yra šeštadienis, tai specialių lietuviškų pamaldų nebus.

Lapkričio 2 d. - sekmadienis — Vėlinės. Ne tik Lietuvoje, bet ir tremty ar išeivijoje dar išlaikomas mūsų mirusiųjų atminimas. Ir Bažnyčios liturgija tarsi nusilenkia, kai Vėlinės pasitaiko sekmadienį, ir kunigai tą dieną aukoja po trejas šv. Mišias už mirusius - violetine liturgine spalva. Už mūsų visus mirusius lietuviškos pamaldos 11.30 val. St. Joachim's bažnyčioje Lidcombe. Giedos Dainos choras, vad. Br. Kiverio ir Birutės Aleknaitės. Visus kviečiame prie šv. Komunijos, aukojant už mirusius, galima gauti specialius atlaidus už sielas skaistyklėje - vieną kartą visuotinius.

Kapines lankysime tuojau po lietuviškų pamaldų, nuvykdami į Sydney Lietuvių kapines Rookwood. Prie paminklo bus pamokslas, giedama Libera ir kitos maldos, giesmės už mirusius. Prašau papuošti savo artimųjų kapus gėlėmis, o taip pat ir tuos, kurie neturi artimųjų. Nepamirškime savo maldomis prisiminti ir visus tuos - kitur mirusius, o ypač pasiųskime jiems ir nemirštančių gėlių puokštę - maldų ir šv. Mišių aukos pynėje.

Prel. P. Butkus

Patikslinimas. TA Nr. 38 straipsnyje "Tradiciinis jaunimo koncertas Adelaidėje" dar turėtų būti, kaip mums pranešta: "Ne Vita Bardauskaitė, bet Loreta Rupinskaitė, be to liko nepaminėtos Irena Rupinskaitė - Sobeckienė ir Rita Rupinskaitė - abi mokytojos".

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Aukos AL Fondui

\$ 500 Antanas Kutka, Banksia NSW, \$ 200 Julius Čyžas (240) WA, \$ 100 Pertho ALB Apylinkės valdyba (200), \$ 30 Jurgis Alminauskas Vic, po \$ 20 Adelaidės Liet. Katal. Moterų D-ja (230), A. Morkūnas (197) SA, J. Poškus (159) SA, E. Reivytiene SA.

A.a. Bronislavos Baltramijūnienės atminimui vietoj gėlių po \$ 20 A. Lokys (35) NSW, A. Paplauskas NSW, po \$ 10 J. Černiauskas NSW, A. Jonušys NSW, V. Jonušys (20) NSW, V. Mataitis NSW.

A.a. Anastazijos Petruškevičienės atminimui vietoj gėlių po \$ 10 J. S. Meiliūnai (842) Vic., A. Viosockienė (87) SA.

A.a. Jono Steponavičiaus atminimui vietoj gėlių \$ 20 Melbourno LKVS Ramovė (300).

A.a. Petro Naujokaičio atminimui vietoj gėlių \$ 20 Melbourno LKVS Ramovė (320).

A.a. Antano Skirkos atminimui vietoj gėlių po \$ 20 V. B. Barkai (270) NSW, E. Iz. Jonaičiai (500) NSW, \$ 10 E. Dryža NSW.

Savo a.a. dukters Aldonos Žvinkienės atminimui \$ 20 P. E. Markonai (67) Vic.

A.a. Elenos Jomantienės atminimui vietoj gėlių \$ 30 O. A. ir R.

Gvildžiai (67), \$ 15 Geelongo ALB Apylinkės valdyba (225), po \$ 10 M. Cimermonienė (16), S. S. Karpalavičiai (111), S. Lipšienė, A. Obeliūnas (685), O. Šrederis (119), \$ 5 V. Čerakavičius (74).

A.a. Anelės Medelienės atminimui vietoj gėlių \$ 15 Geelongo ALB Apylinkės valdyba (240), po \$ 10 E. V. Bindokai (67), L. Bungalda (81), V. Mačiulis (52), A. Obeliūnas (695), E. O. Šrederis (129), "Satrijos" tuntas Geelonge (20), \$ 5 V. Čerakavičius (79).

Adelaidės lietuvių aukos Tautos Šventės proga: \$ 30 O. Č. Zamoiskiai (65), po \$ 20 J. S. Bardauskai, O. Baužienė (75), M. Gavenienė (40), kun. J. Petraitis (30), K. Raznauskas (40), P. Smolskis (110) L. Slaustas (40), H. A. Vikai (115), A. Zamoiskis (172), po \$ 10 F. Adamonis (50), S. Baltrūnas, P. Barauskas (38), K. Cieminis (60), S. E. Dainiai (180), J. Dekys (82), Č. Dubinskas (30), L. Gerulaitis (125), V. Kiverienė (50), R. A. Kubiliai (82), J. Kutkienė (250), J. Langevičius (22), Jonas Lapšys (67), B. Launikaitienė (15), B. Masionis (17), P. Mikužis (55), A. Morkūnas (207), V. M. Neveauskai (105), V. Patupas (15), C. Paulėnas (31), po \$ 10 G. Pečiulienė (50), J. Poškus (169), J. Purvins (30), S. P. Pusdešriai (90), V. Ratkevičius (60), A. J. Šereliai (120), J. Stačiūnas, A. Stakaitis (70), Z. Stankus (25), V. Urbonienė (150), A. Urnevičius (99), S. Urnevičius (81), G. J. Vasiliauskai (84), A. Vitkūnas (60), V. Vokietaitis, V. Vosylius (15), \$ 6 P. Laucius (10).

(Bus daugiau)

V. Rekešius
AL Fondo išdinininkas

Kviečiame visus į Melbourno Lietuvių klubo

BALIŲ

šeštadienį, spalio 25 d. 7.30 v.v.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gros gera kapela, skanus maistas, turtinga loterija ir tikimės puiki nuotaika.

Stalus užsisakyti pas. M. Žiogienę telef. 458 1102.

Nariams veltui, nenariams \$ 15.

MLK Valdyba

YRA GALIMYBĖ ĮSIGYTI ŠIUOS LEIDINIUS

Lietuvių Enciklopedija, 37 tomai \$ 370.00
Lietuvių Enciklopedijos 37-tas tomas \$ 35.00
Anksčiau užsisakiusiems - \$ 33.50
Encyklopedia Lithuanica, 6 tomai \$ 150.00
Vincio Krėvės raštai, 6 tomai \$ 35.00
Signataro Petro Klimo iš mano atsiminimų \$ 13.25
Prez. A. Smetonos raštai, Pasakyta Parašyta \$ 11.25

J. Kapočius, PO Box 95, So. Boston, MA 02127

Iškirpti: Užsakymus ir mokėstį siųsti US dol.

Vardas, Pavardė

Adresas

SYDNEY

"NAZIS IN AUSTRALIA"

Į News Digest International atspausdintą A. Kramiliaus korespondenciją su Channel 2 ir 7 atkreipė dėmesį Humanist Society, kuri turi diskusijas kas trečiadienį. Po ABC transliacijų jie buvo pasikvietę Mark Aarons, kuris papylė daugiau pamazgų šios draugijos forume. Ši draugija parodyti kitą medalio pusę pakvietė A. Kramilių pagrindiniu kalbėtoju šios draugijos parengime spalio 29 d.

DARBINGAS SAVAITGALIS

Rugsėjo 27 d. buvo Mūsų Pastogės šaunus metinis balius. Atsilankė apie 150 svečių.

Meninę programą paruošė Br. Kiveris su grupe dainininkų. Balyje dalyvavo ALB Krašto V-bos pirm. V. Neverauskas su žmona iš Adelaidės. Sekmadienį V. Neverauskas dalyvavo lietuvių pamaldose ir skaitė lekciją.

Po pamaldų Lietuvių klube padarė pranešimą. Po pranešimo Žmogaus Teisių draugija buvo suorganizavusi kultūrinę popietę. Savo kūrybos skaitė rašytoja Ava Saudargienė, Bronius Žalys, Juozas Almis Jūragis, Aldona Veščiuonaitė ir mirusio poeto Antano Skirkos eilėraščių perskaitė Daiva Bieri. Dr. G. Kazokienė perskaičius Maironio eiles ragino pagyventi akciją sąžinės kalinių gelbėjime. Kvietė rašyti tiesiog Gorbachiovui. Tūkstančiai laiškų turėtų susilaukti rezultatų. Visa bėda, kad pas mus yra per daug bailių ir tinginių, kurie net patiems kaliniams bijo rašyti. Romas Kalėda parodė video filmą iš Rygoje esančio kalėjimo ir jo aplinkos. Kor.

JUOZUI PALTANAVIČIUI 65 M.

Ilgametis Dainos choristas Juozas Paltanavičius gimęs 1921. 9. 15 Sasnavoje, Marijampolės apskr., jaunystėje dirbo prie žemės ūkio darbų, vėliau įstoja į Geležinkelių valdybą ir dirbo konduktorium Kauno - Virbalio ruože.

1944 m. pasitraukia į Vokietiją ir ten toliau dirba geležinkelyje. Po karo gyvena Kasel - Matenburg stovykloje. Ten lankė Unros techninius kursus ir buvo aktyvus skautas.

Atvykęs į Australiją 1949 m. buvo paskirtas ir virėjų kursų kariuomenės stovykloje Ingleburne. Kurį laiką dirbo Nelson Bay imigrantų stovykloje virėju. Nuo 1966 m. dirba pašto valdyboje ir po 20 metų tarnybos išėjo į pensiją. Juozas yra žvalus ir aktyvus bei pareiškias choristas. Per 22 m. repeticijas buvo apleidęs tik rimtos ligos prispaustas.

Juozas su savo žmona Maryte palikęs Bankstowną įsikūrė Ingleburne, kur rugsėjo 20 d. būrys draugų ir artimųjų buvo susirinkę pasveikinti Juozo išėjusio į

pensiją. Marytė buvusi Hotelio saivininkė Dunheved N.Z. buvo paruošusi karališkas vaišes.

Solenizantą sveikino parapijos vardu prel. P. Butkus, ALB Apyl. v-bos vardu A. Giniūnas, Dainos choro A. Kramilius, artimųjų ir bendradarbių vardu Jonas Zinkus.

Sveikiname Juozą sulaukusį laisvojo piliečio luomo ir linkime dar daug dainingų metų Dainos chore, ir daug šviesių dienų jo malonioje sodyboje. kor.

TAUTOS FONDAS

Sydnėjus

Vietoj gėlių ant Antano Skirkos kapo aukojo: po \$ 20 LKVS Ramovė sydnėjaus skyrius, A. Saitis, A. Statkus, P. E. Nagiai, M. Petronis, P. Mikalauskas, po \$ 10 A. Kutka, V. Kondrackas, K. Eirošius, H. L. Karveliai, O. Kyželiene, J. E. Černiauskai, V. Šablevičius, R. Kalėda, A. Mišeikis, Z. Storpirstis, A. Léveris, J. Makūnas, St. Satkauskas, po \$ 5 A. Pečiulis, V. Danta, \$ 2 S. Sankauskas. Viso \$ 262.

Vietoj gėlių mirus Petruui Ropei: po \$ 10 E. Badauskienė, P. E. Nagiai, po \$ 5 C. Protienė, V. Petniūnienė, P. Laurinaitis.

Su gilia užuojauta mirusiųjų artimiesiems Tautos Fondo Atstovybė dėkoja aukotojams už nevystančias gėles jų pagerbimui.

A. A. Elenos Zenkevičienės laidotuvėse rugsėjo 10 d. jos atminimui reikšdami užuojautą artimiesiems vietoj gėlių ant jos kapo aukojo: \$ 40 Jadvyga ir Viktoras Venclovai.

Papildomai Tautos šventės proga gauta \$ 10 auka iš Algio Vaguševičiaus. Ačiū už aukas Lietuvos laisvės reikalams.

Auckland - New Zeland

Auklande mirus Ulonų pulko kapitonui Albertui Malskaičiui, jo artimieji ir N.Z. lietuviai vietoj gėlių ant jo kapo aukojo: po \$ 20 M. Cibulskis, P. Čepulis, A. Eimutis, B. Stacevičius, p.p. Procutai, J. A. Cibulskiai, Grigaliūnai, M. Kauskai, po \$ 10 V. Šoroškaitė, J. Pečiulaitis, M. Palubinskas, J. Pūkas, E. Petraškienė, H. Žiginskienė, po \$ 5 J. Strahan. Viso \$ 225. N.Z. 172 australiškais.

Kapitonas Albertas Malskaitis mirė 1986. 8. 9. Gimęs Lietuvoje 1908. 9. 9. N.Z. liko liūdintis sūnus Rimas, jo žmona Patricia ir anūakai Klintas ir Alvis. Liūdi visi N.Z. lietuviai netekę sąmoningo lietuviuo.

Ačiū N.Z. lietuviams už pagerbimą Lietuvos kario ir nevystančias gėles jo atminimui. Aukus prisiuntė M. Cibulskis.

A. Kramilius, Tautos Fondo Atstovybės išd. Sydney.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad. - - - - - 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS
Pentadieniais - - - - - 5 - 11.30 val.
Šeštadieniais - - - - - 2 - 12.30 val.
Sekmadieniais - - - - - 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniais - - - - - -nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDISKAS STALAS - SMORGASBORD

Kaina \$ 4. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

Aukos VI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui

Australijos lietuvių fondas \$ 1,000 (\$ 2,000), DLK Vytenio šaulių kuopa \$ 1,000, Melbourne lietuvių klubas \$ 1,000 (\$ 1,030), M. Prašmutienė, vyro Karolio Prašmuto atminimui \$ 500, "Dabar" Melb. jaunimo orkestras \$ 240, P. J. Mičiuliai \$ 200, A. J. Grigaičiai \$ 100, Birutė Prašmutaitė \$ 100, NN iš Geelongo \$ 100, T. Jurgelaitienės pravesta loterija Mel-

bourne Lietuvių klube rugsėjo 20 (fantai: T. Jurgelaitienės ir N. Kai raitienės) \$ 100, P. V. Jakučiai, NN, V. Ratkevičius, Adel., A. Grikepe liene po \$ 50, A. V. Baltrukoniai \$ 30, aukos per LA kvarteto koncertą Adelaidėje \$ 24, Oželiai, E. Tilmanis, Mačiulaitienė po \$ 20, Lemontree Melb. \$ 15, M. Kyman tas, G. Kunčiūnienė, P. S. Švambariai, A. Baikauskienė ir Vaičaitienė po \$ 10, H. E. Turnevičiai \$ 6.

Sveikiname naujus garbės mecenatus ir rėmėjus, ir visiems nuo širdžiai dėkojame!

VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso finansų komisija

Naujas, dar niekur nematytas Melbourne lietuvių jaunimo scenos pastatymas - komedija, rodanti kaip atrodytų lietuviškos televizijos laidos.

SENSACINGA IR VIENINTELE

TELEKRIZĖ

Išvys scenos šviesą

SYDNEY - šeštadienį, spalio 18 d. 7 val.
Lietuvių namuose

Nepraleiskite progos pamatyti šį puikų jaunimo parengimą, pristatomą VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso organizacinio komiteto.

Įėjimas: Vaikams nemokamas, tėvams ir kitiems \$ 8.

PERTHAS

Tautos Šventė rugsėjo 7 d. pradėta lietuviškais pamaldomis. Sv. Mišias atnašavo ir tarė uždegantį šventei žodį kun. Dr. Alfonsas Savickas. Po pamaldų vyko pietūs Lietuvių Namuose ir minėjimo tęsinys. Bendruomenės pirmininkė E. Petrukėnienė pakvietė sugiedoti Lietuvos himną. Paskaitą skaitė J. Jaudegis. Ramovėnų ir šaulių vardu sveikino B. Steckis. Kun. Dr. A. Savickas įteikė Stankevičių šeimai Bendruomenės dovaną - meno kūrinių - Gedimino pilį, J. Kuzmickienė paskaitė savo kūrinių apie Lietuvių Namus. M. Lingienė papasakojo savo išpuodžius iš Lietuvos aplankymo. Atsikūrusi tautinių šokių grupė pašoko pora tautinių šokių. Mišrus choras, vad. V. Skrolio, padainavo tris dainas.

Etninių grupių pamaldos bus Sacred Hart bažnyčioje spalio 25 d. 6 val. vak. Lietuviai prašomi dalyvauti ir pagiedoti giesmių.

Kun. Dr. Alfonso Savicko pagerbimas įvyko spalio 12 d. Lietuvių Namuose. Pietų metu su pra kalbomis paminėtas mūsų kunigo gimtadienis ir vienu metų sukaktis nuo atvykimo į Perthą.

Popiežiaus pamaldos lapkričio

30 d. Belmont Parke. Pavergtųjų Tautų Komitetas praneša, kad lietuviams paskirtos dvi vietos su vėliavomis ir tautiniais rūbais pasipuošusioms mergaitėms ir moterims.

Vasario 16 gimnazijai per praveštą vaju surinkta \$ 518. Banko čekis persiustas vokiškais marčėmis, tai išėjo DM 650.

Zinutės

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDĖ 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

"TĖVIŠKĖS AIDŲ" SKAITYTOJAI!

Maloniai prašome visų apsimokėti prenumeratą. Kas nori gauti pakvitavimą, pridėti pašto ženklą. Adreso pakeitimui pridėti \$ 1. Nepamirškime ir savo dalį "Tėviškės Aidams" įrašyti į Testamentą. Dėkojame iš anksto.

ALK Federacijos Valdyba